

IV. Palotoimikunta.

Palotoimikunnan kertomus vakinaisen palokunnan toiminnasta vuonna 1911 ¹⁾ oli seuraavaa sisällystä:

Palotoimikuntaan, joka on kaupungin palolaitosta tarkastava ja valvova viranomainen, ovat vuoden varrella kuuluneet seuraavat henkilöt, nimittäin: Palotoimikunnan jäsenet.

Puheenjohtajana: siviili-insinööri Hugo Catani; varapuheenjohtajana: siviili-insinööri Hugo Mäklin; jäseninä: varatuomari Werner Holmberg, arkkitehti Gustaf Estlander ja arkkitehti Berndt Blom; varajäseninä: palovakuutusjohtaja John Rundqvist ja aisti-viialiskoulujen tarkastaja Valter Forsius.

Sihteerin tointa palotoimikunnassa hoiti varatuomari Werner Holmberg.

Palotoimikunta kokoontui vuoden varrella 8 kertaa.

Vuonna 1911 hälytettiin palokuntaa 226 kertaa, niistä 145 kertaa tulipalojen, 49 kertaa nokivalkeain sekä 32 kertaa muiden syiden takia. Edelliseen vuoteen verraten on hälytysten luku lisääntynyt 33:lla ja tulipalojen luku niinkään 33:lla. Sitä paitsi sattui vuoden varrella 59 tulipalonalkua, joiden sammuttamiseen palokunnan apua ei tarvittu. Tulipalot.

Tulipalojen ryhmittäminen kuukausien ja viikonpäiväin kesken näkyy seuraavasta taulukosta:

	Tammikuu.	Helmikuu.	Maaliskuu.	Huhtikuu.	Toukokuu.	Kesäkuu.	Heinäkuu.	Elokuu.	Syyskuu.	Lokakuu.	Marraskuu.	Joulukuu.	Yhteensä.
Sunnuntai	—	3	—	3	—	1	—	—	1	1	1	5	15
Maanantai	4	1	2	2	1	2	3	1	1	4	2	1	24
Tiistai	1	5	1	2	5	2	—	—	—	1	—	3	20
Keskiviikko	—	2	7	—	3	1	2	2	1	2	2	1	23
Torstai	2	1	1	—	—	2	2	5	3	—	3	4	23
Perjantai	1	—	2	1	3	—	—	2	—	3	1	1	14
Lauantai	4	2	1	3	1	4	2	4	2	2	—	1	26
Yhteensä	12	14	14	11	13	12	9	14	8	13	9	16	145

¹⁾ Kertomusta seuranneet taulukkotiedot ovat osittain julkaistuina Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa vuodelta 1911.

Vuorokaudenaikaan nähden on 74 tulipaloa sattunut päivällä klo 6 a. p. ja klo 6 i. p. välillä sekä 71 öiseen aikaan klo 6 i. p. ja klo 6 a. p. välillä.

Ensimmäinen tieto tulen irtipääsemisestä on 67 tapauksessa saapunut puhelimesta, 64 tapauksessa palolennättimellä, 13 tapauksessa suullisen sanantuojan kautta ja 1 tapauksessa palotornissa olevan tähystäjän antamana.

Tulipalojen ryhmittäminen paikkaan nähden käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

	Kivi- taloja.	Puu- taloja.		
Asuinhuone	30	26		Siirto 124
Ullakko	4	7	Puinen silta	1
Kellari	4	1	Rikkalaatikko	1
Porrashuone	2	—	Rikkaläjä	4
Myymälä	4	2	Valaistuspatsas	1
Tehdas	8	4	Moottorivene	1
Makasiini tai ulkokuone	6	8	Olkiläjä	1
Sisustettavana oleva			Rakennustelineet	1
talo	5	—	Varastopaikka	2
Eläväinkuvain teatteri	3	—	Pihamaa	1
Automobiilitalli	3	1	Rautatievaunu	1
Sauna	3	—	Metsämaa	7
Ravintola	—	1		<u>Yhteensä 145</u>
Taidemaalarin työpaja	1	—		
Laboratorio	1	—		
			Siirto <u>74 + 50</u>	
				124

Tulipalojen
syyt.

Syynä tulen irtipääsyyn oli:

Tulisijasta pudonneet kekäleet tai kipinät	26 tap.
Viallinen tulisija tai savujohto	13 ”
Varomaton lampun tai suojattoman kynttilän pitely	11 ”
Lampun kaatuminen tai räjähtäminen	11 ”
Varomaton tulitikkujen pitely	9 ”
Huolimaton tulenarkain öljyjen pitely	6 ”
Huolimaton tupakoiminen	4 ”
Sähkövalojohtojen lyhytsulku	3 ”
Tulensekainen tuhka puuastiassa	2 ”
Varomaton filmirullan pitely	2 ”

Itsesytytys	2 tap.
Murhapoltto	2 ”
Sähkömoottorin kipinät	1 ”
Liian likelle puuseinää sijoitettu rautauuni	1 ”
Epätietoinen tai tuntematon syy	52 ”
	<u>Yhteensä 145 tap.</u>

Eri kaupunginosain kesken ryhmittivät tulipalot seuraavasti: Tulipalojen
ryhmittäminen
eri kaupungin-
osain kesken.

I kaupunginosa	11	XII kaupunginosa	1
II ”	13	XIII ”	7
III ”	15	XIV ”	2
IV ”	20	Läntisen viertotien viereinen järjestämätön kaupungin	
V ”	9	alue	7
VI ”	5	Itäisen viertotien viereinen järjestämätön kaupungin	
VII ”	14	alue	4
VIII ”	5	Helsingin pitäjä	3
IX ”	1		
X ”	10		
XI ”	18		
		<u>Yhteensä 145</u>	

1911 vuoden palovahinkotilasto osottaa seuraavaa: Palovahingot.

A. Järjestetty kaupunki (paloalue).

Tulen milloin minkin verran vahingoittaman omaisuuden arvo eli vakuutussumma oli:

irtaimiston	Smk 1,820,120: —
kiinteän omaisuuden	” <u>11,690,995: —</u> 13,511,115: —

ja taas vahingon suuruus eli palovahingon korvaussumma oli:

irtaimistosta	Smk 170,313: 18
kiinteästä omaisuudesta	” <u>114,403: 95</u> 284,717: 13

Vahinko oli siis 2.11 % omaisuuden arvosta.

B. Kaupunkiin kuuluva maa järjestetyn kaupungin ulkopuolella (esikaupungit ja maaseutu).

Vahingoittuneen omaisuuden arvo eli vakuutussumma oli:

irtaimiston	Smk 10,600: —
kiinteän omaisuuden	” <u>119,000: —</u> 129,600: —

ja vahingon suuruus eli palovahingon korvaussumma oli:

irtaimistosta	Smk	2,408: 50	
kiinteästä omaisuudesta	”	<u>4,296: 33</u>	6,704: 83

siis 5.17 % omaisuuden arvosta.

Vuoden palovahinkojen koko summasta Smk:sta 291,421:96 ovat kotimaiset paloapuyhtiöt korvanneet Smk 146,709:19 ja ulkomaiset yhtiöt Smk 117,452:77, minkä lisäksi vakuuttamatonta omaisuutta on turmeltunut 27,260 markan arvosta.

Laajuutensa puolesta on vuoden 145 tulipalosta 19 ollut sen laatuista, että kaksi tai useampia vesisuihkuja palovesiputkesta, isommasta käsivoima- tai höyryruiskusta on tarvittu tulen rajoittamiseen, 42 sellaista, että yksi vesisuihku mainituista voimalähteistä on riittänyt tulen tukahuttamiseen, jota paitsi 84 tulipaloa on sammutettu sankoruiskulla tai oli sammutettu palokunnan paikalle saapuessa.

Huomattavammista tulipaloista mainittakoon:

Fjälldalissa olevan Töölön asfalttitehtaan tulipalo huhtikuun 29 päivänä, jossa tuhoutuneen omaisuuden arvo oli.....	Smk	18,951: 65
Vallininkujan 7:ssä toukokuun 30 päivänä sattunut tulipalo, jonka tuottamat vahingot olivat	”	24,877: 35
Etel. Esplanadikadun 14:ssä kesäkuun 1 päivänä ollut tulipalo, josta palovahingonkorvausta maksettiin	”	49,905: 24
Ruoholahden varastopaikalla heinäkuun 12 päivänä ollut tulipalo, jonka tuottamat vahingot olivat	”	41,725: 46
It. Henrikinkadun varrella sijaitsevalla entisen kaasutehtaan tontilla elokuun 12 päivänä sattunut tulipalo, joka tuotti vahinkoa.....	”	8,335: —

Ainoastaan yksi tapaturma on sattunut vuoden varrella, nimittäin tammikuun 7 päivänä Hietalahdenkadun talossa n:o 9, jolloin muuan alaikäinen tyttö tulta lieteen tehdessään käytti petrolia sytykkeenä ja poltti itsensä niin pahoin, että sittemmin kuoli.

Palokunnan vuoden varrella kulkema matka on ollut:

Tulipalojen johdosta	729.5	kilometriä
Nokivalkeain johdosta	75.5	”
Muiden hälyytysten johdosta	<u>110.2</u>	”
	Yhteensä 915.2 kilometriä	

Palolaitoksen sairaankuljetusvaunuja käytti yleisö kaikkiaan 1,055 kertaa, niistä 985 kertaa taudintapauksen ja 70 kertaa tapaturman johdosta. Edellisenä vuonna käytettiin näitä vaunuja kaikkiaan 903 kertaa.

Palolaitoksen sairaankuljetusvaunut.

Eri kuukausiensa kesken ryhmittäytyivät kuljetukset seuraavasti:

	Taudin- tapauksia.	Tapa- turmia.	Yhteensä.
Tammikuu	60	7	67
Helmikuu	98	3	101
Maaliskuu	82	2	84
Huhtikuu	83	3	86
Toukokuu	78	13	91
Kesäkuu	93	2	95
Heinäkuu	71	7	78
Elokuu	73	4	77
Syyskuu	85	7	92
Lokakuu	99	9	108
Marraskuu	86	7	93
Joulukuu	77	6	83
	Yhteensä 985	70	1,055

Nämä kuljetukset ovat käsittäneet kaikkiaan 5,752,6 kilometrin matkan.

Palokuntaan kuului vuonna 1911 kaikkiaan 85 miestä, nimittäin: Palomiesthistö ja sen jaotus.

Päällystöä: 1 palomestari (palopäällikkö) ja 1 alipalomestari; alipäällystöä: 2 ruiskumestaria, 1 ylikoneenkäyttäjää ja lennätinmekanikko sekä 7 kersanttia; miehistöä: 3 alikoneenkäyttäjää, 24 korpuraalia ja 46 konstaapelia.

Palokunnan miehistön keskimääräinen palvelusaika joulukuun 31 päivänä 1911 oli 5 vuotta ja 6 kuukautta.

Pisin palvelusaika oli 39 vuotta ja 2 kuukautta, lyhin 2 kuukautta.

Palomiesthistö oli jaettuna pääaseman ja neljän ala-aseman kesken seuraavasti:

A s e m a.	Päälyst- töä.	Alipää- lystää.	Mie- histää.	Yh- teensä.	Hevosia.
Pääasema Korkeavuoren- kadun varrella	2	6	50	58	15
Pohjoinen asema Viron- kadun varrella	—	1	7	8	2
Kallion asema It. Papin- kadun varrella	—	1	8	9	2
Kampin asema Fredrikin- torin varrella	—	1	4	5	1
Hermannin asema It. Vier- totien varrella	—	1	4	5	1
Yhteensä	2	10	73	85	21

Palokalut ja
varusteet.

Palokunnan pääasiallisimpina tulensammutusvälineinä olivat:

Sähköautomobiili	1	Hyppyypurjeita	4
Höyryruiskuja	3	Hengenpelastuskojeita	6
Kaasuruiskuja	2	Pelastusköysiä	40
Isonlaisia käsivoimaruiskuja	6	Sairaankuljetusvaunuja	2
Sankoruiskuja	10	Pyöräpaareja	3
Kemiallisia sammutuskojeita	4	Pyörättömiä paareja	2
Hydranttivaunuja	10	Savunsiustajia	2
Kalu- ja miehistövaunuja ..	7	Happikoje	1
Kalu- ja miehistörekiä	6	Sidetarvikelaatikkoja	2
Vesirattaita	3	Vöitä karbiinikoukkuineen ..	80
Vesirekiä	4	Kirveitä	90
Vedenlämmityskojeita	3	Teräskankeja	20
Purjekankaisia vesiammeita	4	Jäätuuria	4
Purjekankaisia vesisankoja ..	44	Sorkkarautoja	14
Koneellisia palotikapuita	2	Lapioita	25
Hakatikapuita	18	Suutinputkia	37
Liitostikapuita	22	Vesijohdonpäitä (pystöputkia)	19
Asetetikapuita	5	Haaraputkia	10

Letkuvarasto käsitti:

Kumitettua letkua	2,000 m.
Hamppu- tai pellavaletkua	2,480 „
Nahkaletkua	186 „

Yhteensä 4,666 m.

Palolaitoksen kirjaanpantu irtaimisto jakautui seuraavain eräin Kaluston arvo. kesken:

Tulensammutusvälineistö	Smk	87,298: —
Palolennätin	„	13,628: —
Hevoset	„	8,400: —
Tallikalusto ja silat	„	942: —
Työkalusto, työkalut ja työpajavarusteet	„	6,555: —
Kasarmin kalusto ja talouskalut.....	„	10,065: 50
Yhteensä Smk		126,888: 50

Vesisäiliö, joka on kolmella johdolla yhdistettynä kaupungin putkijohtoon, vetää 5,000 m³. Palopostit ovat maanalaiset ja niitä on kaikkiaan 792. Katuihin sijoitettujen putkien suurin läpimitta on 812 ja vähin 102 mm. Putkiverkon keskiläpimitta on 262 mm ja kuutiosisäilyys 5,515 m³. Vesipaine on putkissa alimpana sijaitsevilla kaduilla 4 ja korkeimmilla paikoilla 2.25 atm.

Vesijohto.

Hevosia oli 21, ja oli vanhin niistä 22 sekä nuorin 5 vuotias. Keskiikä oli 12 vuotta ja keskimääräinen palvelusaika 7 vuotta 7 kuukautta.

Palokunnan
hevoset.

Kesällä sairastui 3 hevosta täällä liikkuvaan hevosinfluenssaan (keuhkomätään), jolloin 1 hevonen kuoli.

Sairaspäiväin luku on ollut 72.

Ruokintaan on päivittäin käytetty 5 kg. heiniä ja 4 kg. kauroja.

Ylläpitokustannukset, lukuunotettuina kengitys, lääkkeet ja silain korjaus, oli keskimäärin Smk 1:49 hevosta kohti päivässä.

Kaupungissa on 65 palokaappia, niistä 9 yksityisten laitosten omistamia. Lennätinkaapelit ovat ilmajohtoja ja enimmältä osalta tehdyt eristetyistä Hackethal-langasta. Lennätinverkon pituus on kaikkiaan 35,110 m.

Palolennätin.

Sittenkun puhelinyhtiö nyttemmin on osin sijoittanut johtonsa maan alle, osin koonnut ne ilmassa kulkeviin lyijykaapeleihin, ovat palolennätinverkon häiriöt vähentyneet. Ilkivaltaisuudesta on palokuntaa vuoden varrella hälyytetty 8 kertaa sekä palolennättimessä olleen vian takia 2 kertaa.

Kaikilla paloasemilla on puhelin. Puhelinten luku kaupungissa on noin 9,300.

Varamiehistöä toimii Helsingin vapaaehtoinen palokunta, johon nykyään kuuluu noin 400 toimivaa jäsentä. Kunnalla on oma talo kalustohallineen sekä muun muassa moottoriruisku, koneelliset palotikapuut ja moniaita isonlaisia käsivoimaruiskuja. Vapaaehtoinen palokunta on vuoden varrella ollut apuna sammuttamassa kahta tulipaloa, nimittäin Ruoholahden varastopaikalla heinäkuun 12 päivänä sattunutta sekä entisen kaasutehtaan tontilla elokuun 12 päivänä sattunutta.

Varamiehistö.

Harjoitukset,
virantoimitus
y. m.

Harjoituksia on tavallisesti pidetty kunakin arkipäivänä, paitsi lauantaisin, jotka on käytetty huoneistojen ja kalustohallien suur-siivoukseen sekä kylpemiseen. Harjoitukset, joita on pidetty sekä aamu- että iltapäivin, ovat käsittäneet harjoittelua tulensammutus- ja hengenpelastusvälineillä, valjastusta ja liikkeellelähtöä, ohjeiden antamista, paikan tuntemista kaupunginasemakaavan mukaan ja voimistelua.

Virantoimitus on muutoin käsittänyt lennätin- ja vartiopalvelusta paloasemilla, tallinhoitoa, kaluston puhdistusta, ajoharjoituksia ja palokunnan hevosten kävellyttämistä, henkilöiden kuljetusta tapaturmain ja tautien kohdatessa sekä paloasemille kuuluvien pihamaiden ja katuosain puhtaanapitoa.

Palokunnan työpajoissa on työskennellyt 6 miestä, nimittäin yksi suutarina, kaksi puuseppänä ja kolme seppänä, viilaajana tai sorvarina.

Teattereissa ja sirkuksessa on vartijoita pidetty päivä- ja iltanäytäntöjen aikana, nimittäin:

Suomen kansallisteatterissa	3 miestä	217 kertaa
Ruotsalaisessa teatterissa	2 „	284 „
Venäläisessä „	2 „	84 „
Sirkuksessa	2 „	84 „
Kaivopuiston kesäteatterissa	1 mies	88 „
Kansan näyttämössä ylioppilastalolla 1 „	„	67 „

Sitä paitsi on 40 kertaa toimitettu vartioimista kaupungin isommissa kokoussaleissa toimeenpannuissa julkisissa tilaisuuksissa.

Kaksi samariittikurssia, suomen- ja ruotsinkielinen, on toimeenpantu lääkärin johdolla. Kumpaiseenkin kurssiin otti osaa 20 miestä.

Sopivan toiminnan hankkimiseksi miehistölle joutohetkinään kesäkuukausina julistettiin urheilukilpailut toimeenpantaviksi kesäkauden lopulla. Niissä annettiin palkintoina erinäisiä esineitä 200 markan arvosta.

Lomat.

Miehistölle on lomapäiväkirjan mukaan voitu suoda lomaa kullekin miehelle 80—85 tuntia kuukaudessa kesällä sekä 65—70 tuntia muuna aikana vuodesta. Kersantit, vartiokorpraalit ja lennätinkorpraalit saivat lomaa joka neljäs päivä. Sitä paitsi sai kesällä jokainen vähintään vuoden palveluksessa ollut mies lomaa 7—10 vuorokautta sekä alipäällystö 14 vuorokautta.

Palokunnan
terveydentila.

Palokunnan terveydentila on vuoden varrella ollut hyvä. Harjoituksissa, matkalla tulipalotilaisuuksiin sekä tulipaloissa ei ole mainittavia tapaturmia sattunut.

Sairaalassa hoidettiin 7 miestä kaikkiaan 121 vuorokautta. Potilaiden ryhmittäminen taudin laadun mukaan käy selville seuraavasta taulukosta:

Taudin laatu.	Potilas- luku.	Sairaan- hoitopäiviä.
Keuhkovika	1	14
Kasvannainen kaulassa .	1	1
Nivelreumatismi	1	43
Umpilisäkkeen tulehdus .	1	24
Ihottuma	1	7
Ruusu	1	11
Vettä polvessa.....	1	21
Yhteensä	7	121

Kaupungin palokunnan kustannukset nousivat vuonna 1911 seuraaviin määriin:

Palolaitoksen
menojen yh-
distelmä.

Palkkaukset, vaatetus, ruoka y. m.	Smk 113,067: 08
Palotalli	” 11,227: 19
Lämmitys, valaistus, puhtaanapito, vedenkulutus..	” 14,877: 90
Palokalut ja kalusto	” 8,758: 20
Sekalaista	” 3,402: 85
	Smk 151,333: 22
Säästöä budjetissa olevissa määrärahoissa	” 5,401: 78
	Smk 156,735: —